

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZ PRIORYTETOWY

CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Nazwa krajobrazu: Czerwionka

Kod krajobrazu: 24-341.13-219

Położenie administracyjne: Gmina Czerwionka-Leszczyny,
Powiat rybnicki

Katowice, Warszawa
2025

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

fot. okładka:

Widok na uporządkowane zabytkowe osiedle robotnicze oraz zabudowę wielomieszkaniową wśród zadrzewień (fot. Bartłomiej Szypuła)

1 METRYCZKA OGÓLNA KRAJOBRAZU

Nazwa Krajobrazu	Czerwionka
ID	1910
Kod krajobrazu	24-341.13-219
Typ, podtyp krajobrazu	10c - Obszary zabudowy mieszkaniowej
Typ rzeźby terenu*	B - Krajobrazy faliste
Kod mezoregionu*	341.13
Nazwa mezoregionu*	Wyżyna Katowicka
Typ krajobrazu naturalnego*	Dolin i Obniżeń
Nazwa krajobrazu naturalnego*	Zalewowych den dolin - akumulacyjne: Równin zalewowych w terenach nizinnych i wyżynnych
Kod podokręgu geobotanicznego*	C.3.2.c
Nazwa podokręgu geobotanicznego*	Rybnicki
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej*	5; 16
Nazwa krajobrazu roślinności potencjalnej*	Niżowy łęg jesionowo-olszowy; Grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria uboga
Kod regionu historyczno-kulturowego*	I.E.8
Nazwa regionu historyczno-kulturowego*	Konurbacja katowicka, region przemysłowy
Położenie administracyjne	Gmina Czerwionka-Leszczyń, Powiat rybnicki
Powierzchnia (ha)	86,9

*podano dla jednostki dominującej

2 CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Krajobraz priorytetowy - wielkomiejski, obszary zabudowy mieszkaniowej obejmujące zabytkowe osiedle patronackie Kopalni Dębieńsko. Krajobraz zawiera także współczesną zabudowę jednorodzinną oraz wielorodzinną - kilkukondygnacyjne osiedla z wielkiej płyty oraz towarzyszącą zabudowę usługową.

Krajobraz wskazany jako priorytetowy w wyniku:

- zastosowania algorytmu w zakresie kryterium reprezentatywności, ze względu na występowanie zestawu cech charakterystycznych i właściwych dla modelowego, klasycznego wzorca danego podtypu;
- oceny eksperckiej z kryterium ważności, za względu na klasyczny podtyp krajobrazu obszaru zabudowy mieszkaniowej, w tym bardzo dobrze zachowane obiekty mieszkalne historycznego osiedla robotniczego tworzące pierzeje zabudowy wzdłuż kilku ulic. Do pozytywnych cech charakterystycznych typologicznie należy wyróżniającą się gęstość liniowych zadrzewień.

3 WALORY KRAJOBRAZOWE

Walory przyrodnicze

Zieleń wzdłuż ulic, aleje formowanych robinii wzdłuż ul. Gen. Hallera.

Walory kulturowe

Osiedle patronackie - największy zachowany obszar familoków na Śląsku, wpisany do rejestru zabytków w 1995 roku. Osiedle tworzy kilkadziesiąt ceglanych budynków zróżnicowanych pod względem detalu, z elementami muru pruskiego, dachami mansardowymi, elementami ornamentów z białej cegły glazurowanej. Osiedle powstawało latach 1899-1916 dla pracowników Kopalni Węgla Kamiennego Dębieńsko (wtedy Dubensko).

Fizjonomia krajobrazu

Krajobraz zróżnicowany fizjonomicznie: w części wschodniej znacznie przekształcony charakter historyczny, w części wschodniej zachowane ciągi ceglanej rozłożystej zabudowy historycznej wzdłuż kilku ulic tworzą wartościowy efekt wizualny. Brak elementów ekspozycji czynnej i biernej ze względu na charakter zabudowy i brak znaczących dominant krajobrazowych.

4 DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

ZDJĘCIE NR 1

Zbiornik wodny, atrakcja miejska o wielu funkcjach (fot. Bartłomiej Szypuła)

ZDJĘCIE NR 2

Zbiornik wodny wchodzący w miejską zabudowę (fot. Bartłomiej Szypuła)

ZDJĘCIE NR 3

Zabytkowe zabudowania robotnicze ułożone liniowo otoczone budynkami wielorodzinnymi (fot. Bartłomiej Szypuła)

ZDJĘCIE NR 4

Centralne położenie szkoły i orlika. Charakterystyczne zróżnicowanie zabudowy: robotniczo-miejska (fot. Bartłomiej Szypuła)

ZDJĘCIE NR 5

Zabudowania kopalni, Klub sportowy 23 'Górnik Czerwionka', budynki mieszkalne. Widoczne uporządkowanie miasta (fot. Bartłomiej Szypuła)

5 DOKUMENTACJA KARTOGRAFICZNA

POŁOŻENIE KRAJOBRAZU PRIORYTETOWEGO

